

Asia: LVM/1354/01/2019

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 – Suunnitelmaluonnos ja vaikutusten arviointi

Suunnitelmaluonnos

Mitkä ovat tärkeimmät toimenpiteet suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi?

Leppävirran kunnan näkökohdat suunnitelmaan:

Suunnitelmassa esitetty joukkoliikenteen tuki ei vastaa harvaanasutun maaseudun tarpeita. Kuntien heikkenevän taloudellisen kantokyvyn myötä joukkoliikennepalvelut tulevat vähenemään maaseutumaisilla alueilla merkittävästi ilman valtion lisätukea, jota suunnitelmassa ei ole esitetty.

Esitetty perusväylänpidon indeksikorotusta vuodesta 2025 alkaen on perusteltu. Esitetty rahoitusraami ei huomioi riittävästi väylien korkeaa korjausvelkaa eikä huomattavia investointitarpeita. Suunnitelmassa esitetty, kannatettava rahoitustaso, yhden prosentin osuus bruttokansantuotteesta, ei esitetyllä rahoitusraamilla toteudu.

Pelkästään maatieverkon merkittävimmät investointitarpeet ovat noin 2-3 miljardia euroa seuraavan 10 vuoden aikana ja uusiin väyläinvestointeihin on varattu keskimäärin vain 114 miljoonaa euroa vuodessa. Esimerkiksi Leppävirralle merkittävän Leppävirta-Kuopio välin peruskorjaus Vt 5:llä kokonaiskustannus on 120 miljoonaa euroa. Peruskorjaus tulisi toteuttaa pikaisesti. Esitetty investointirahoitus kohdistetaan pääväylien merkittävimpiin kohteisiin, jossa valtatie 5 on myös tunnistettu. Leppävirran kunta esittää, että rahoitusraami nostetaan strategiassa esitetysti vähintään yhden prosentin osuuteen bruttokansantuotteesta. Kunta katsoo, että kansallista ja EU-rahoitusta kohdennetaan vahvemmin uusiin tieinvestointeihin ja valtatie 5 nostetaan kokonaisuudessa pääväyläverkkoon kuuluvaksi.

Liikenneinvestoinnit parantavat merkittävästi elinkeinoelämän kilpailukykyä ja kasvua sekä työssäkäyntialueiden saavutettavuutta. Lisäksi toimivat infra- ja logistiikkaketjut edistävät liikenteen

kestävyyttä ja tehokkuutta sekä vähentävät kustannuksia, liikennepäästöjä ja parantavat liikenneturvallisuutta.

Leppävirran kunnan näkökulmasta visio 2050 on riittävän monipuolinen ja laaja-alainen. Kunnan mielestä suurin haaste on riittävän rahoituksen turvaaminen vision toteuttamiseksi.

Alemman tieverkon palvelutasomäärittelyssä tulisi huomioida esitettyä vahvemmin kaivannais-, maa- ja metsäteollisuuden kuljetustarpeet sekä alueelle tärkeä matkailuliikenne. Alkutuotannon kuljetustarpeet tulee nostaa lopullisessa Liikenne12-suunnitelmassa luonnosta vahvemmin esille.

Suunnitelmassa on esitetty sopimuksellista yhteistyötä valtion ja kuntien sekä kaupunkien välille. Tätä yhteistyötä ovat toivoneet kaikenkokoiset kunnat. Kuopion seudun MAL –sopimuksen piiriin kuuluvana kuntana Leppävirran kunta toteaa että niin sanottujen uusien MAL- seutujen rahoitustaso vuosille 2025 ja 2026 on riittämätön. Lisärahoitusta yhteensä seitsemälle MAL –seudulle esitetään ainoastaan 12 miljoonaa euroa vuodessa.

Liikenne12-suunnitelmassa on esitetty yhteisrahoitusmalli, joka Leppävirran kunnan näkökulmasta on epätarkoituksenmukainen. Pahimmillaan malli johtaa siihen, ettei valtion väyläverkoilla tehdä tarpeellisia toimenpiteitä köyhimpien kuntien alueella. Hankkeiden toteutuminen tulee jatkossakin perustua hankkeiden tarpeellisuusarviointiin. Valtion hankkeiden rahoituspohjan laajentaminen kuntien vastuulle ei kuntien heikkenevässä taloudellisessa tilanteessa ole tarkoituksenmukaista. Kuntien ja valtion välinen tehtäväjako väyläinvestoinneissa tulee säilyttää entisellään. Valtio vastaa sille kuuluvan väyläverkoston peruskorjauksesta ja uudisrakentamisesta.

Suunnitelma on ensimmäisen vaiheen ylätason ohjelma kohti vuoden 2050 tavoitetta. Sen arvioiminen ei ole tässä vaiheessa vielä mahdollista. Toimenpiteet konkretisoituvat vuosikymmenten mittaan ja tavoitellun kehityksen aikaansaaminen edellyttää riittävän rahoituksen toteutumista.

Kunnanjohtajan päätösesitys:

1. Kunnanhallitus ottaa asian yksimielisesti asian käsiteltäväksi, vaikka se ei ollut esityslistalla.
2. Kunnanhallitus antaa edellä olevan kunnan lausuntona Liikenne- ja viestintäministeriölle.

Päätös: Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Onko toimenpiteiden rahoitus kokonaisuutena oikein suunnattu taloudellisen raamin sisällä?

- **Liikenneverkko ja solmukohtat**

- Henkilö- ja tavaraliikenteen palvelut
- Liikennejärjestelmän tukitoimet
- Muut toimenpiteet

-

Sisältääkö vuoteen 2050 ulottuva visio liikennejärjestelmän kehittämiseksi oikeat asiat?

-

Viekö toimenpideohjelma kokonaisuutena kehitystä vision suuntaan?

-

Vaikutusten arviointi

Onko vaikutusten arviointia täydennettävä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain näkökulmasta?

-

Antaako vaikutusten arviointi riittävän hyvän kuvan suunnitelman vaikutuksista?

-

Yleistä

Miten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun prosessia (vuorovaikutus, viestintä ja vaikutusten arviointi mukaan lukien) tulisi kehittää?

-

Nykänen Anssi

Leppävirran kunta - Leppävirran kunnanhallitus 22.2.2021